BUITEN- GEWONE Bataviasche Courant.

DINGSDAG, den 26sten Juli, 1825.

BATAVIA, den 26sten juli 1825.

Reeds sedert een paar dagen was alhier met inlandsche praauwen het gerucht over gebragt dat de expeditie tegen *Soupa*, op *Makasser* teruggekeerd was, na die plaats te hebben bemagtigd. Het officiele rapport deswege gisteren avond hier aangekomen bevestigt deze tijding ten volle, en op de aangenaamste wijze, daar die plaats, welke in de maand augustus 1824, (zoo als thans blijkt door eene te zwakke magt aangetast) de dappere pogingen onzer troepen te leur hebbende gesteld, dank zij de uitnemende maatregelen van den Generaal-Kommandant, en de voortreffelijke houding der troepen, in de eerste kleine gevechten welke den algemeenen aanval moesten voorafgaan, gebukt heeft, zonder dat van onze zijde daarbij een eenig man gesneuveld zij, terwijl het aantal doden van 's vijands zijde reeds aanmerkelijk begon te worden.

Wij achten ons gelukkig de omstandigheden van deze, in den tegenwoordigen staat van zaken op *Celebes* zeer gewigtige, gebeurtenis aan het publiek te mogen mededeelen, door de insertie van het volgende rapport van den Generaal Majoor *van Geen* aan den Luitenant-Generaal Kommandant der troepen, hetwelk zoo volledig is dat het alle verdere bijvoeging of uitlegging onnoodig maakt.

De Generaal *van Geen* kondigt in een brief van den 9den juli, zijn voornemen aan om ten spoedigste een gedeelte zijner magt naar *Java* terug te zenden, en zoude zelf terstond zich weder voor *Batavia* inschepen met Z. H. den Panumbahan van *Sumanap*, over wiens trouwen bijstand in dezen veldtogt, Z. H. EdGest. ten hoogste roemt.

MAKASSER, den 8sten juli.

Niets is mij aangenamer, dan de eer te hebben, Uwe Excellentie te kunnen berigten, dat *Soupa* voor de kracht onzer wapenen heeft moeten bukken, met dien gelukkigen uitslag dat zulks aan niet één onzer troepen het leven heeft gekost; het gedetailleerd verslag hierover, heb ik de eer Uwe Excellentie hiernevens aantebieden.

Gaarne had ik Uwe Excellentie bij de zelfde gelegenheid, eene breedere beschrijving, en het plan van *Soupa* zelf mede gezonden, benevens een signalements-staat van het bekomene geschut, en die officieren en manschappen opgegeven, welke zich hebben onderscheiden, dan de kortheid des tijds heeft mij zulks belet, en tot eene volgende gelegenheid doen uitstellen.

Alleen het verlangen, Uwe Excellentie den gunstigen afloop der zaken te *Soupa* zoo spoedig mogelijk kennelijk te maken, heeft mij van de eerste gelegenheid doen profiteren, en mij slechts tot dit verslag kunnen doen bepalen.

De Generaal-Majoor, Opperbevelhebber der Celebesche Expeditie.
(was get.) VAN GEEN.

HOOFDKWARTIER MAKASSER,

den 8sten juli 1825.

Uit mijn laatste rapport van den 29sten mei jl. hetwelk ik de eer had Uwe Excellentie met het schip de *Rosalie* te zenden, zal Hoogstdezelve ontwaard hebben, met welken tegenspoed, ik zoo omtrent het aantal zieken bij onze troepen, als het onbestendige weder had te worstelen, het welk dan ook oorzaak was, dat ik mijne operatiën tegen *Soupa* niet zoo spoedig als ik wel had gewenscht, heb kunnen aanvangen.

In het begin der maand juni, liet ik alle artillerie behoeften, des morgens vroeg langzamerhand inschepen; tegen den 15den dier maand ontving ik van *Soupa* berigt, dat het daar in geene acht dagen had geregend, de grond tamelijk droog, en door de rijstvelden, alhoewel nog nat, echter goed te marcheren was.

Niettegenstaande het getal der zieken eerder toe dan afnam, besloot ik echter tot mijn vertrek, en na alles in gereedheid te hebben doen brengen vaardigde ik de noodige orders uit, dat de troepen zich op den 19den daaraanvolgende zouden inschepen om den 20sten te kunnen zeilen, met dat gevolg, dat de vloot op den bepaalden tijd, de reede van *Makasser* verliet en in den namiddag van den 23sten, het anker in de baai van *Purra Purra*, liet vallen.

Dadelijk na mijne komst wierd ik aan boord door den koning van Sidenring, en zijnen kleinzoon, deszelfs opvolger, verwelkomd. Hartelijk was die oude vorst over mijne komst verheugd, en keerde na eenig toeven weder naar zijn verblijf terug; dienzelfden avond stapte ik nog aan wal om dien vorst te complimenteren, waar ik met alle heuschheid wierd ontvangen.

Ook dien zelfden avond zocht ik nog het geschiktste debarkements punt uit, en gaf de noodige orders, dat de artillerie des anderen morgens vroeg, den 24sten, met al het geschut, en de huzaren, met hunne paarden zouden debarkeren; op den avond van dien dag was niet alleen al het geschut en de amunitie aan den wal, maar zelfs reeds voor een groot gedeelte op den berg voor *Soupa* gebragt; hebbende de artillerie daarbij de meest mogelijke activiteit aan den dag gelegd.

Des morgens vroeg, den 25sten, ging ik verzeld van den ingenieur, majoor *van der Wyck*, de officieren van mijnen staf, en het detachement huzaren, waarbij zich een a twee honderd man van den vorst van Sidenring hadden gevoegd, de vijandelijke positie verkennen.

Naauwelijks aan eene aanhoogte gekomen zijnde, dewelke met eenige zware boomen en kreupelgewas omgeven was, of de zoogenaamde pisangtuinen, en waar ik zoo wel de positie van den vijand als de door ons te nemene kon overzien, wierd ik eensklaps, uit eene vijandelijke benting, die 30 a 40 passen van mij af was gelegen, en wier rigting mij wel was aangewezen, maar die ik niet kon veronderstellen zoo nabij te zijn, met een aantal geweerkogels begroet, zoo dat ik genoodzaakt wierd, die plek te verlaten, blijvende mij echter nog plaats genoeg overig, de buitenwerken, zoo na mogelijk optenemen, en mijnen aanval daarop tegen den volgenden morgen te bepalen.

Ik gaf toen order dat de troepen, bestaande, uit alle wapens te zamen, ruim 1,000 man van ons, en 700 van den Panumbahan van Sumanap, waarvan 400 met geweeren gewapend, 100 artilleristen en 50 pionniers waren, des namiddags om 3 ure zonden ontschepen, hetwelk in de beste orde plaats vond; en naar hen allen langs het strand te hebben verzameld, liet ik hen in het gezigt van den vijand, den berg welke voor *Soupa* ligt overtrekken, en langs een afhellenden heuvel gedurende den nacht bivonacqueren.

In den loop van dien dag waren er op dezen berg, welke 180 roeden van *Soupa* ligt verwijderd, 6 stukken kanon van 12 pond in batterij gebragt, benevens 2 groote en 4 handmortieren, waarmede dien zelfden avond nog eenige proeven, zoo op *Soupa* zelf, als op den Tamarinde boom met een goed gevolg wierden gedaan.

Ik had uit voorzorg nog van Zr. Ms. fregat *Javaan* laten ontschepen, 6 stukken van 12 pond, dan liet dezelve slechts op strand staan, en zoo d a ik begreep dezelve niet noodig te hebben wederom inschepen.

De infanterie, even over de 700 man sterk, had ik in 4 divisien verdeeld onder de bevelen van de majoors *De Bast*, *Le Bron de Vexela*, *van Coehoorn* en *Sollewijn*, bij welke ik ieder 100 man Sumanapsche infanterie voegde, benevens eenige Sumanapsche pionniers met storm ladders, planken, haken, enz. enz., met bevel, dat deze colonnes zich tegen den anderen morgen vroeg, om 5 ure, in slagorde zouden scharen.

De majoor *Gey*, kommandant der artillerie, zond ik mede last, van zich met 2 bespannen 6 ponders, en 4 houwitsers met de noodige amunitie daarbij te voegen.

Bij het aanbreken van den dag, op den 26sten, liet ik onder bevel van den kolonel *Bischoff*, de 3 colonnes van de majoors *De Bast*, *Le Bron de Vexela* en *van Coehoorn* naar den heuvel opklimmen, daar ik daags te voren den vijand had verkend, terwijl ik aan den majoor *Sollewijn* order gaf, om met zijne colonne, waarbij ik nog 2 houwitsers, 100 man van *Sidenring*, 100 man van *Goa* en 50 man van *Tanette* had geplaatst, zoodra hij ons den heuvel zoude zien oprukken, regelregt op den Tamarinde boom, waar hij denkelijk een 800 a 1,000 passen van stond, aan te marcheren, de pagger van achter en opentebreken, en dezelve trachten intenemen.

Zoodra ik bij die aanhoogte was gekomen liet ik de troepen halt houden en zond den 1sten luitenant *Bakker* met een peloton flankeurs om te tirailleren, en het kreupelhout te onderzoeken; dezelve had zich naauwelijks eenige minuten verwijderd of ik hoorde een aanhoudend twee gelederen vuur. Ik gaf dadelijk last dat de luitenant *Bakker* zoude terug komen, ten einde daarop eene geheele colonne te laten aanrukken; dan ontving berigt, dat eene kleine benting, eigenlijk een versterkt wachthuis, door dien officier reeds genomen, en zonder dat iemand der onzen was gekwetst; terwijl er van den vijand 5 man gesneuveld waren. Nu liet ik alle troepen de

hoogte oprukken en liet de colonne van den majoor *de Bast*, naar eene voorwaarts gelegene benting aanmarcheren. Intusschen tijds was de massa van het volk van Sidenring, met eene vijandelijke benting, welke het digtste bij het verblijf van den Kroonprins van Sidenring was gelegen en met 40 a 50 man en het groote vaandel van het rijk van *Alita* bezet was, handgemeen geworden; ik liet hen dadelijk ondersteunen met een groote houwitser, en één schot was voldoende, hen de vlugt, met hun vaandel voorop, uit de benting te doen nemen. Zoodra ik dit ontwaarde liet ik de huzaren, welke achter den heuvel waren gemaskeerd, in galop daarop in rijden, welke hen inhaalden, en de geheele troep wierd door de colonne van den majoor *de Bast*, die hun in de flank viel, en de huzaren, ter neer geschoten en gesabeld, zoo dat niet één man van hen is ontkomen. Het vaandel wierd door een huzaar genomen en aan mij overgegeven. De majoor *de Bast* marcheerde intusschen met zijne colonne op de voorwaartsche benting aan, doch op zijne aannadering en het doen van eenige schoten, wierd dezelve door den vijand verlaten, welke zich met de vlugt binnen *Soupa*, langs ons onbekende wegen redde; dit was overigens het geval met de andere bentings, ten getale van 5, welke allen na eenen vruchteloozen tegenstand te hebben geboden, op onze aankomst wierden verlaten.

De majoor *Sollewijn*, die intusschen naar den *Tamarinde boom* was opgerukt, vond daar eenigen tegenstand, doch na één man van den vijand te hebben gedood, wierd ook die positie onder aanhoudend schieten verlaten en door ons bezet.

Des morgens te 8 ure was ik meester van al de des vijands buitenwerken; één metalen eenponder, en twee groote metalen lilla's vielen in onze handen, en een zeventigtal doden bleven van den vijand op het slagveld liggen; van ons daarentegen is geen man gesneuveld.

De kapitein *du Bus* is door een geweerkogel in den mond, een huzaar door een lans in de borst, en twee flankeurs door één schot in de borst en hand gekwetst, doch geen van allen gevaarlijk.

De door ons te nemen positie wees ik onze troepen aan, welke als toen successivelijk hun bivouacq opsloegen.

Ik had daags te voren den Koning van *Sidenring* mijn plan medegedeeld, en hem afgevraagd of ik ten allen ure over zijne manschappen zoude kunnen beschikken, want dat ik niet gewoon was, mij aan voorteekens van gelukkige of ongelukkige dagen te storen, dat slechts de dag van de overwinning een gelukkige dag was, en dat ik liever niet over zijne troepen zoude disponeren, indien dezelve niet op het eerste bevel gereed waren. Na eenige oogenblikken bedenkens gaf die Vorst mij een toestemmend antwoord. Ik verzocht hem verder wegens zijne hooge jaren mij niet te volgen, zeggende, dat hij lang genoeg voor ons gewaakt had, en het nu onze pligt was, hem rust te bezorgen; dan ik was naauwelijks meester van des vijands buitenwerken, of die oude grijsaard kwam mij op het midden van het slagveld, onder het storten van vreugde tranen, gelukwenschen.

Uit gebrek aan officieren bij de artillerie, had ik den luitenant der marine, *Webbers*, van Zr. Ms. fregat *Javaan*, welke eene tamelijke kennis van dat wapen had, gedesigneerd om de batterij van zes 12 ponders, op eenen berg voor *Soupa*, te kommanderen, met last om met het aanbreken van den dag een aanhoudend vuur op den *Tamarinde boom* te maken, en op het oogenblik dat onze troepen derwaarts souden oprukken, zijne geheele batterij naar *Soupa* te wenden, om den vijand binnen die plaats te occuperen, waarvan die officier zich met het beste gevolg heeft gekweten.

In den loop van den dag kreeg ik berigt dat men binnen *Soupa* bezig was, de daken der huizen aftenemen. Ik gaf als toen order een aanhoudend vuur met knuppel-kogels en granaten te maken, het welk den vijand zijnen voorgenomen arbeid deed staken, en vele schade, inzonderheid aan de klapper boomen, deed toebrengen; ontstaande er bij die gelegenheid mede brand, welke, na verlies van 2 huizen werd gebluscht.

Ik liet bij eene dag-order mijne tevredenheid aan de troepen bekend maken, vuurde hunnen moed voor den aanstaanden togt naar *Soupa*, zoo mogelijk nog meerder aan, en liet hun een extra ration arak verstrekken.

De geruchten welke mij voor mijn vertrek naar *Soupa* wierden toegezonden, dat de vrouwen en kinderen *Soupa* reeds hadden verlaten, bevond ik bij mijne aankomst in de baai van *Parra Parra* van al en grond te zijn ontbloot; alles bevond zich nog in *Soupa* als in gepasseerde jaar; men was druk bezig om al wat mogelijk was in de plaats te versterken, en den dag voor dat wij van des vijands buitenposten meester waren, zagen wij aanhoudend rijswerk binnen die plaats aanbrengen, welk een en ander zich liet aanzien als of de vijand zich tot eene hardnekkige verdeediging voorbereidde.

Om echter het menschenbloed zoo veel mogelijk te sparen, liet ik den avond van den 26sten den Koning van *Soupa* eenen brief schrijven, van welken ik de eer heb Uwer Excellentie eene kopij onder litt. A, aantebieden, en door eenen zendeling met eene witte vlag en paijong binnen *Soupa* brengen, die aldaar volgens oorlogsgebruik wierd ontvangen, terwijl ik intusschen de noodige orders had gegeven, van tot nader order niet meer te schieten.

Om echter geen tijd te verliezen, liet ik tegen den morgen van den 27sten, eene colonne van ruim 300 man kommanderen tot verkenning der wegen achter *Soupa*, welke naar *Alita* en *S.wita* leiden, als zijnde dit de eenigste wegen, waar de vijand nog communicatie scheen te hebben, en welker Vorsten ook met *Soupa* in verbond stonden en gemeene zaak maakten.

Tot ruim buiten schots achter *Soupa* gekomen zijnde, wierd er eensklaps uit eene kleine benting, welke in het kreupelhout was aangelegd, op onze troepen geschoten; één peloton flankeurs rukte dadelijk aan en verdreef den vijand uit dezelve na dat één man van de hunnen was gesneuveld. ik liet dadelijk de geheele colonne den vlugtenden vijand volgen en zag mij eensklaps in eene schoone vlakte gebragt, en had regts van mij eene onoverzienlijke plek rijstvelden; voor mij uit stonden hooge boomen, aangevuld met kreupelhout en waar twee schoone voetpaden den weg naar *Soupa* aanwezen. Ik gaf dadelijk last dat alle troepen, except de bezetting van den *Tamarinde boom*, zouden oprukken, terwijl op dit zelfde oogenblik, een *Panga Lima* (een der aanvoerders van het krijgsvolk) verscheen met den brief in de hand, welke ik den avond te voren aan den Koning van *Soupa* had gezonden, mij zeggende dat de Koning reeds naar alle posten order had uitgevaardigd, van niet meer op onze troepen te vuren, doch dat hij hoegenaamd geen anderen last had.

Ik zond dien *Panga Lima* dan weder naar *Soupa* terug, met berigt aan den Koning, dat indien dezelve met mij onderhandelen wilde, als dan zijn broeder, *L.tjeroe*, of eenige anderen der voornaamste rijksgrooten mij als *gijzelaars* moesten worden toegezonden, hem verder zeggende, dat ik op die plaats op 's Konings antwoord zoude wachten.

Gedurende dit verwijl kwam de kapitein adjudant *Koelman*, die een weinig voorwaarts was gegaan, om zoo mogelijk de rigting van *Soupa* te zien, mij rapport maken, dat hij tegen eene vijandelijke troep van 100 à 150 man had gestoten, alle met schietgeweer gewapend, die zich in het gras langs een afhellenden heuvel hadden gelegerd. Ik zond daarop dien officier, verzeld van een trok, en eene witte vlag naar hen toe, dat ik met den meesten spoed het antwoord van den Koning was inwachtende. Die officier kwam als toen met een zendeling terug, met berigt dat het volk van *Alita*, en hun Koning, een 100 passen zijdwaarts in gelegerd was; ik zond dien zendeling dan naar dien vorst, met aanbod dat hij voor zijn persoon, zonder den Koning van *Soupa*, kon onderhandelen; de zendeling kwam mij uit naam des Konings bedanken, en dat hij als jonger broeder van den Koning van Soupa, diens handelingen moest volgen. Ik liet hem vervolgens weten, dat men met den Koning van *Soupa* aan het onderhandelen was, en zoo lang de onderhandelingen nog niet waren afgebroken, zijn volk niets onaangenaams zoude wedervaren. Ik had intusschen de positie van *Alita* laten verkennen en het geheele legerkamp door de huzaren en eene colonne infanterie laten omsingelen, en indien het antwoord van den Koning van *Soupa* voor ons niet gunstig was geweest, dan was de Koning van *Alita* met 250 man, ruim 60 karbouwen en 50 paarden, in onze handen gevallen, zonder dat het mogelijk was, dat iemand hunner konde ontkomen.

Intusschen waren alle mijne troepen aangekomen welke ik onder het lage geboomte in de schaduw liet legeren.

Tegen 10 ure kwam de *Panga Lima* met den *Pa Bitjara* (eerste rijksraad) van *Soupa* terug, met het antwoord, dat 's Konings broeder des morgens gevlugt en niet te vinden was, maar dat de Koning van *Soupa* zich gaarne met het Gouvernement wilde bevredigen en daartoe een mondgesprek met den Koning van *Sidenring* verlangde; ik gaf daar op ten antwoord dat er op dit oogenblik met niemand dan met mij te onderhandelen was, en zulks mij begon te vervelen; dat zij het eerst op onze troepen hadden gevuurd, en nu alle consideratien van mijne zijde vervielen. Dat ik echter den Koning nu nog een uur tijd in beraad gaf, en verder over niets meer wilde spreken voor en aleer de ingang of poort van *Soupa* tegen over den Tamarinde boom, door mijne troepen was bezet, en dat zoo hierin niet wierd toegestemd, of ik voor 11 ure geen antwoord bekwam, *Soupa* nog dien zelfden morgen, van drie zijden zoude aangevallen worden, terwijl ik den Koning voor het bloed dat er als dan zoude worden vergoten verantwoordelijk stelde. Ik liet deze zendelingen mijn geheel legerkamp rondbrengen ten einde te kunnen zien met welke magt ik *Soupa* zoude binnenrukken.

Binnen het bepaalde tijdstip kwam de *Pa Bitjara* terug met 's Konings antwoord, dat mij de verlangde poort zoude worden ingeruimd, met verzoek dat zulks echter door Europezen zoude geschieden; en dat aan geene inlanders zoude worden toegestaan, om vooreerst binnen *Soupa* te komen.

Ik heb toen alle troepen weder hunne vorige bivouacqs doen betrekken, except eene colonne van 200 Europezen, welke ik de poort van *Soupa* liet bezetten, nemende het echter nog een geruimen tijd weg, eer het verhak, de doornen en andere obstacles waren weggeruimd.

Onder het eerste en beste huis in *Soupa* zette ik mij neder en verlangde een mondgesprek met den Koning, waartoe ik den *Pa Bitjara* afzond.

Eenige minuten daarna verscheen de Koning, eenigzins bevreesd, met een gevolg van omtrent 100 man. Ik reikte hem de hand, en stelde hem omtrent zijn lot gerust, hem echter aanmanende, zich aan het Nederlandsch Gouvernement te onderwerpen, dat deszelfs bedeelingen niet dan zuiver en vaderlijk waren, het welk hij in den verfolge zoude ondervinden, dat echter als eene eerste voorwaarde van verdere onderhandelingen, hij order moest geven, dat alle wallen om *Soupa* moesten geslecht en gelijk gemaakt worden en zijn broeder, *L.tjeroe*, als gijzelaar naar *Makasser* moest worden gezonden.

De Koning antwoordde mij dat wat het slechten der werken betrof, hij dadelijk hier toe order zoude geven, maar omtrent zijnen broeder, hier aan kon hij niet voldoen, alzoo deze gevlugt en nog niet teruggekeerd was, mij echter als een bewijs zijner opregtheid aanbiedende om zijn zoon in diens plaats te geven, het welk door mij wierd aangenomen; gaande dezelve bij mijn vertrek van *Soupa* mede, en welke nog dien zelfden avond met eene kanonneer-boot naar *Makasser* is vertrokken.

Ik heb dien vorst verder niets opgelegd, dan al zijn geschut en geweeren aan mij overteleveren, aan het welk hij, voor zoo verre mij bekend is, heeft voldaan. Het geschut in *Soupa* gevonden bestond uit een ijzeren drie ponder, toebehoord hebbende aan Zr. Ms. korvet *Kourier*, en welke in het gepasseerde jaar door de Soupanezen aan den *Tamarinde boom* is genomen, een metalen twee en een metalen eenponder, 20 metalen lilla's en een oude ijzeren eenponder. De overgeleverde geweeren bestonden uit 59 stuks, van onderscheiden caliber, van welke mij echter de Koning liet weten, dat er 16 bij waren, welke eene erfenis van zijne voorouders waren; deze 16 geweeren heb ik hem den dag daarna, bij eene bekwame gelegenheid, ten geschenke terug gegeven.

Om het slechten der werken te bespoedi-

gen, liet ik de helft der inlandsche soldaten dagelijks werken en in 4 dagen tijds was alles met den grond gelijk gemaakt.

Den 28sten des namiddags, deed ik eene *tourné* binnen *Soupa* en bezigtigde alle middelen, welke door den vijand ter verdediging waren gemaakt, en ik moet bekennen dat dezelve mijne verwachting overtroffen; hun wal was op 30 passen afstand niet te naderen, allerlei obstacles, van eene diepe gracht, verhakkingen, doornen en kuilen, dit was alles met eene soort van struik gewas begroeid, zoodat men aan de buitenzijde niets kon onderscheiden; dwars door hunne wallen heen, ter hoogte van 3 voet boven den beganen grond, waren er op eene distantie van 12 passen schietgaten van uitgeholde klapperboomen en groote bamboezen gemaakt, welk een en ander zoo wel aan de voorzijde, als de flank der benting, het inkomen zoo niet onmogelijk ten minste ten uiterste moeijelijk maakte en met verlies van veel volk zoude zijn gepaard geweest. Binnen *Soupa* zelf, leverde ieder huis eene benting op, onder hetzelve waren gaten naar de grootte van het gezin, ter diepte van 3 à 4 voet, de aarde was naar den voorkant en de flank opgeworpen, en door planken en rijswerk, tot eenen wal bevestigd. Het gezigt van het enorme getal van vrouwen en kinderen deed mij op het denkbeeld ijzen, wat hun lot zoude geweest zijn indien deze plaats stormenderhand ware ingenomen.

Ik vleije mij dat deze mijne handelingen geheel Uwer Excellentie's goedkeuring zullen wegdragen, terwijl het mij steeds eene aangename herinnering verschaft, van mijne zijde alles te hebben gedaan om het menschenbloed zoo veel mogelijk te sparen.

Zoodanig als mijne positie in den morgen van den 27sten was, en waar men ons in het geheel niet had verwacht, hadden wij dien dag *Soupa* nog stormenderhand ingenomen. Dan Uwe Excellentie zal uit de flaauwe schets, welke ik van het binnenste van de plaats heb opgegeven, kunnen oordeelen, welke de gevolgen daarvan zouden geweest zijn. Uwe Excellentie is te wel bekend met onze soldaten, dezelve zijn steeds braaf en dapper in het gevecht, maar veelmalen na eene overwinning, te meer wanneer er een hardnekkige tegenstand heeft plaats gevonden, en er van hunne camaraden gevallen zijn, doof voor de stem der reede en menschelijkheid; terwijl zelfs dat gene, wat nog door onze troepen zoude zijn gespaard, voor de hulptroepen niet veilig zoude zijn gebleven, en welke laatste (buiten de troepen van den panumbahan van *Sumanap* die steeds met onze troepen in moed hebben gewedijverd en het volk van *Sidenring*) meer in de hoop op roof en buit, dan wel ter bevordering der algemeene zaak waren medegegaan, van welke ik dan ook weinig of geene diensten heb gehad.

En welke resultaten zoude zulks voor het Gouvernement hebben opgeleverd, van de 800 à 1000 weerbare manschappen, welke binnen *Soupa* waren, zoude zeker een aantal zijn gebleven, het grootste gedeelte zoude zich echter met de vlugt door de moeras hebben gered, waar dezelve door de onzen niet konden worden achtervolgd, het lot der vrouwen en kinderen zoude alter beklagenswaardigst zijn geweest, en hoe vele onzer soldaten zouden niet mede het slagtoffer zijn geworden; wij zouden als dan in het bezit van eene verlatene plek met ruim 200 bamboezen huizen zijn gekomen zonder verder iets meerder te kunnen doen.

Thans hebben wij echter allen grond om te hopen dat wij aan den Koning van *Soupa* een getrouw bondgenoot zullen hebben. De betrekking waarin deze Vorst tot de Rijken van *Alita*, *Sawito* en *Kapang* staat, hebben dan ook door zijne tusschenkomst te weeg gebragt dat de *Pa Bitjara's* van *Alita* en *Sawito* op den 29sten tot mij zijn gekomen, met de verklaring dat hunne Vorsten, derzelver belangen aan den Koning van *Soupa* hadden opgedragen en zich geheel onderwierpen aan het kontract dat die Vorst voor hen met het Nederlandsch Gouvernement zoude sluiten; van die van *Kapang*, welke het verste was afgelegen, was nog geen hoofd tot mij gekomen, maar zij hadden reeds aan den Koning van *Soupa* een zendeling afgezonden, met dezelfde verklaring, als van boven gemelde Rijken, waarvan de Vorst mij dan ook mededeeling heeft gedaan.

Ik heb dan ook getracht dien Vorst zoo veel mogelijk gerust te stellen, en vertrouwen op ons Gouvernement in te boezemen, en vleije mij daarin naar verwachting te zijn geslaagd.

Den zelfden avond dat wij *Soupa* des morgens hadden bezet, vernam ik dat er kwade geruchten omtrent onze bedoelingen, in die plaats waren verspreid; de Vorst liet mij zulks door de tweede hand weten; op de verzekering die ik hem liet geven, dat zulks aan kwaadwilligen moest worden toegeschreven en dat hij op mijn woord gerust kon zijn, dat hem, noch iemand der zijnen geen het minste leed zoude geschieden en dat niets uit die plaats zoude worden geeischt of genomen zonder betaling, liet hij mij bedanken, en zeggen dat wat zijn persoon betrof, hij zoo gerust was als iemand kon wezen, maar dat zulks het geval bij den gemeenen man niet was, en deze al ligt zich iets wijs lieten maken, en, daar dadelijk geloof aan hechtte, maar dat hij al zijn invloed zoude gebruiken, hun van het tegendeel te overtuigen het welk dan ook van de beste gevolgen was; ik liet hem te gelijker tijd aanraden om de huizen binnen *Soupa* weder in derzelver vorigen staat te herstellen en den handel te openen, ten einde het zoete van den vrede aan zijn volk zoo spoedig mogelijk te doen gevoelen; een paar dagen daarna, dat ik weder door *Soupa* reed, zag ik dan ook met genoegen, dat men druk bezig was, met de huizen in orde te maken, en verscheidene karbouwen met eetwaren beladen, welke reeds te *Parra Parra* waren ingekocht om naar het land van *Sawito* te worden vervoerd.

In *Soupa* had ik laten weten, dat voor elke kanonskogel, welke bij mij aan het hoofd kwartier zoude worden gebragt, 5 duiten per stuk, zoude worden gegeven; binnen een paar dagen tijd had ik bij de 400 stuks, het grootste gedeelte nog van gepasseerde jaar, en welke mij meest door kinderen en aankomende jongens wierden aangebragt.

Zoodra de zaken te *Soupa* tot dus verre waren beslist, deelde ik zulks aan Heeren Kommissarissen te *Makasser* mede en noodigde den heer kommissaris *Tobias* uit om zoo spoedig mogelijk over te komen ten einde de zaken verder te regelen, alzoo mij de belangen dier Vorsten geheel onbekend waren; die ambtenaar had zich echter reeds op mijn eerste berigt, het welk ik over de affaire van den 26sten had ingezonden naar herwaarts begeven, en kwam den 29sten voor *Soupa* aan.

Den 30sten had ten overstaan van den heer Kommissaris *Tobias*, de eerste ontmoeting tusschen den Koning van *Sidenring*, en den Koning van *Soupa* plaats, en na hen tot elkander te hebben gebragt verliet die ambtenaar dezelve, ten einde die vorsten zoo mogelijk hunne wederzijdsche belangen onderling zouden kunnen regelen. Na een uur bij elkander te zijn geweest kwamen zij mij hunne opwachting maken verzeld van den Erfprins van *Sidenring*, de *Pa Bitjara's* van *Soupa*, *Alita* en *Sawito*. Ik ontving dezelve naar 's lands gebruik en na eenig gesprek met hen te hebben gehad, stelde ik eene conditie in, op den eeuwigdurenden vrede en vriendschap tusschen het Nederlandsch Gouvernement, den koning van *Sidenring*, en den koning van *Soupa*, welke door die vorsten en ve dere aanwezige personaadjen op de gulste en ondubbelzinnigste wijze werd gedronken. Het gesprek tusschen bovengem: beide Vorsten wierd levendig en vriendschappelijk en bij het afscheid nemen nam de Koning van *Soupa* den ouden vorst *Sidenring*, bij de hand en leide hem in zijn vaartuig, waar hij vervolgens ook in stapte en alzoo hem naar zijn huis bragt, onder weg nog tegen den Koning van *Sidenring*, de volgende woorden uitende:

» Ik heb gedurende een jaar den oorlog » gevoerd, om het rijk van *Boni* getrouw » te blijven, herhaalde malen heb ik om » hulp gevraagd dikwerf is mij dit beloofd » maar nooit gegeven, waarom ik mij dan » ook van alle verpligtingen omtrent dat rijk » acht ontslagen.» Dezelve scheen hoegenaamd geen wantrouwen meer te voeden.

In den namiddag van den 1sten kwam hij te paard, van eenig gevolg vergezeld, ons hoofdkwartier en de reede bezigtigen; hij gaf mij zijn verlangen te kennen een schip van binnen te zien; ik gaf hem hierin genoegen en stelde zulks tegen den anderen morgen om 11 ure vast, en beloofde hem het schip te laten zien, waarop 's Konings vertegenwoordiger binnen eenigen tijd naar het Vaderland zoude terugkeeren; ik liet den Kolonel *Pietersen* hiervan verwittigen en op het bepaalde uur liet ik hem door den waarnemend Chef van mijnen Staf, den Kapitein *Koelman*, begeleiden. Zijne verwondering steeg ten top bij het zien van een en ander, en hij verklaarde dat op den duur geen inlandsche vorst tegen een Gouvernement bestand was, dat zulke kleine wereldenter zijner beschikking had.

De voornaamste punten van het Contract voor dat rijk zijn den Koning van *Soupa* reeds medegedeeld, en hij heeft zich bereidwillig verklaard van naar Makasser te komen, om zoodra het zelve tot stand was, het zelve te beedigen en de noodige zaakgelastigden van *Alita*, *Sawito* en *Kapang*, mede te brengen, mij echter om eenige praauwen tot zijnen overtogt verzoekende, alzoo hij er niet ééne had, welke in eenen bevaarbaren staat was.

Ik heb dadelijk 10 praauwen van die genen, welke door mij bij de expeditie waren gebezigd ter dispositie van dien vorst gesteld.

Eenige punten nog, herkomstig van voormalige familie betrekkingen, zullen mogelijk eenige moeijelijkheden opleveren, dan ook deze hopen wij tot wederzijdsch genoegen te zullen schikken.

Mijn verblijf te *Soupa*, nu langer onnoodig geworden zijnde, besloot ik om zoo het mogelijk was, hierdoor de onderlinge trouw nog meer optewekken, alle mijne troepen te laten embarkeren en naar *Makasser* te vertrekken. Alle de hulptroepen wierden door mij bedankt en ik liet een ieder te huis waarts keeren.

Den 3den dezer begaf ik mij 's morgens met den majoor *van der Wijck* naar *Parra Parra*, om aldaar de geschiktste plaats voor een reeds geprojecteerd blokhuis optezoeken, waartoe zich dan ook een geschikt terrein heeft opgedaan en door ons is vastgesteld.

In den loop van den dag gaf ik de noodige orders dat de troepen op den 4den zich allen zouden inschepen, om den 5den daaraanvolgende te kunnen zeilen, vertrekkende ik nog dien avond, na het bevel aan den kolonel *Bischoff* te hebben overgedragen, met de officieren van mijnen staf, met kleine praauwen naar *Tanette*, alzoo ik aan die Koningin had laten belooven, haar een bezoek te komen geven.

Den 4den kwam ik daar des middags om 12 ure aan en stapte aan wal, waar mij het huis van de Koningin wierd aangewezen. Zij gaf mij hare blijdschap over mijne komst te kennen; ik had laten weten dat ik bij mijne komst gaarne haar broeder, den gewezen Koning, wilde ontmoeten, en op mijne vraag naar hem, verontschuldigde zij zich dat zulks buiten haar was, dat zij wel twaalf malen aan hem had laten weten, dat ik komen zoude en hem verlangde te ontmoeten, maar dat het scheen dat hij zulks niet wilde.

Zij gaf mij verder hare bezorgdheid over diens gedrag te kennen, alle dagen ontnam hij haar hare beste manschappen en scheen naar niets te willen luisteren; hebbende zij mij eindelijk verzocht dat één van beide zoude regeren, en indien de keuze op haar viel, dat als dan haar broeder mogt worden verwijderd, terwijl zij bij den tegenwoordigen staat van zaken, een ongelukkig lot voor *Tanette* voorruit zag. Ik stelde haar gerust met de belofte, dat ik te *Makasser* gekomen zijnde, Heeren Kommissarissen hierover zoude spreken, en zij op den voortdurenden bijstand van het Nederlandsch Gouvernement konde rekenen, waarmede ik van haar afscheid nam en weder op mijn praauwtje embarkeerde, dan wegens tegenwind, genoodzaakt was ten anker te blijven liggen.

's Avonds te 6 ure, wierd mij van den wal, van haar broeder, den gewezen Koning, een paard ten geschenke gezonden, met berigt dat hij zich thans bij de Koningin bevond; ik liet hem voor zijn geschenk bedanken en hem zeggen, dat ik heden morgen reeds bij de Koningin was geweest, en hem daar had hopen te ontmoeten, zoo als ik daags te voren had laten weten, maar nu niet voor de tweede maal aan wal zoude komen, en daar ik hem nog niet had ontmoet, ook geen geschenk van hem kon aannemen; dat zoo hij mij begeerde te zien, hij als dan bij mij aan boord konde komen.

Tegen half zeven ure kwam hij reeds met eenig gevolg bij mij aan boord, zich verontschuldigende van niet te hebben geweten dat ik reeds te *Tanette* was.

Ik onderhield hem over zijn gehouden gedrag en maande hem ter bevordering der algemeene rust aan, zeggende, dat het Nederlandsch Gouvernement niet zoude rusten voor dat de goede orde op *Celebes* geheel hersteld was; dat zoo hij meende eenige wettige reclames te hebben, hij dezelve als dan in persoon bij Heeren Kommissarissen te

Makasser kon komen indienen, waarop hij antwoordde, dat hij zulks wel wilde doen maar geen vaartuig tot den overtogt had, waarop ik beloofde hem een vaartuig van *Makasser* te zenden, hetwelk eerstdaags zal vertrekken. Het gevolg zal moeten leeren in hoe verre deze vorst aan zijne komst naar herwaarts voldoet. Krachtdadige maatregelen zullen verder in het werk moeten worden gesteld, terwijl bij eene voortduring van den tegenwoordigen staat van zaken in dat rijk, een binnenlandsche oorlog daarvan het onvermijdelijk gevolg zal zijn.

In den namiddag van den 5den arriveerde ik te *Makasser*, en vond daar mijn zoon, den 1sten luitenant *Leusden* en eenige andere officieren, die wegens ziekte waren terggebleven, alle genoegzaam hersteld of aan de beter hand.

De schepen, tot de vloot behoorende, zijn successivelijk ter dezer reede gearriveerd, de zieken bij de troepen zijn tamelijk geminderd, terwijl wij gedurende ons verblijf voor *Soupa*, weinig of geene zieken van aanbelang hebben gehad.

Ten slotte acht ik mij nog verpligt, hoe zeer alle officieren en soldaten in de zucht tot roem hebben zoeken te wedijveren, Uwe Excellentie echter die genen te doen kennen, welke in de gelegenheid zijn geweest zich buitengewoon te kunnen onderscheiden.

De kolonel *Bischoff* heeft, niet alleen de meest mogelijke zorg voor de troepen betoond, maar steeds met beleid mijne bevolene manoeuvres, met die juistheid doen uitvoeren, dat dezelve van het beste gevolg waren.

De majoor *Geij*, die eene zware ziekte heeft gehad, en bij ons vertrek van *Makasser* nog verre was van hersteld te zijn, is echter op zijn verlangen medegegaan; het zeetogtje heeft zijne gezondheid bevorderd en de buitengewone activiteit en zelfsopoffering, die deze officier bij de ontscheping, het in batterij brengen, en de manoeuvres met het geschut enz., aan den dag heeft gelegd, deden mij elk oogenblik vreezen dat hij zoude instorten, welke vrees tot nog toe, tot mijn innigst genoegen, ongegrond is geweest.

De majoor der genie *van der Wijck*, die in de bogt van *Boni* aanhoudend ziekelijk was, doch langzamerhand hersteld is, heeft niet alleen op *Makasser* zijnde, alles met den meesten spoed wat tot de expeditie was benoodigd in orde doen brengen, maar met de meeste koelbloedigheid in het gezigt van den vijand, zijne positie verkend, en is bij elke affaire aan het hoofd der troepen geweest.

De plaatsen door dezen officier aangewezen, waar batterijen, ingeval *Soupa* zich zoude verdeedigen, moesten worden aangelegd, is nader bewezen dat met zoo veel oordeel waren bepaald, dat zulks onmogelijk beter had kunnen geschieden, al was men met het interieure van *Soupa* bekend geweest.

De majoors *de Bast* en *Sollewijn* hebben veel tot den goeden uitslag van den 26sten bijgedragen, eerstgenoemde wegens de gezwindheid waarmede hij op de voorwaartsche vijandelijke benting aanmarcheerde, en den vijand in wanorde bragt en de laatste, wegens de juiste uitvoering mijner bevelen, en door zonder zich aan 's Vijands vuur te storen regelregt op hem intedringen.

In den majoor *Coehoorn* heb ik den volgenden dag bij de reconnaissance, mede een officier van moed en beleid leeren kennen.

De kapitein adjudant *Koelman* en overigens alle de officieren van mijnen staf, hebben zich weder van hunnen moed en activiteit gekweten en steeds mijne gegevene bevelen, met den meesten spoed en juistheid, soms dwars door het vijandelijk vuur heen, overgebragt.

De 1ste luitenant *Bakker*, een officier vol moed, was de eerste die zonder eenig verlies in eene vijandelijke benting drong.

De luitenant der marine *Webbers* is onvermoeid geweest, zoo wel bij het debarkement, als het in batterij brengen van het geschut en heeft op den 26sten door zijn wel gepast onderhoudend vuur, veel tot den goeden uitslag bijgedragen; de adelborst der 1ste klasse *Ooijkaas*, welke met het toezigt over de kleine vaartuigen was belast, had ik den luitenant *Webbers* ter assistentie op de groote batterij toegevoegd, van welk een en ander hij zich met veel activiteit heeft gekweten.

Nader zal ik echter de eer hebben Uwe Excellentie alle die officieren en manschappen optegeven, welke in de welwillendheid van het Gouvernement kunnen worden aanbevolen.

Mijne uiterste tevredenheid moet ik Uwe Excellentie nog mededeelen, over de troepen van den Panumbahan van Sumanap; deszelfs infanterie, ruim 400 man sterk, was steeds bij onze troepen ingedeeld, de artillerie was op de groote batterij geplaatst, en de pionniers marcheerden steeds aan het hoofd der colonnes, met het storm tuig gewapend.

Tot het verrigten van militaire werkzaamheden heb ik steeds over hen kunnen disponeren, en waaraan ook altoos met de meeste welwillendheid is voldaan.

Nader zal ik mede de vrijheid hebben, Uw Excellentie eenige officieren dier troepen aan te bevelen, welke door hunne ambitie mijne attentie tot zich hebben getrokken, om dezelve met een aandenken aan dezen veldtogt te begunstigen.

De Generaal-Majoor, Opperbevelhebber der Celebesche Expeditie.

(was get.) VAN GEEN.

Bijlage A.

De Generaal Opperbevelhebber der Celebesche expeditie.

(was get.) VAN GEEN

Aan den Koning en Rijksgrooten van Soupa.

Ik schrijf U dezen brief, om U nog eenmaal aantemanen, U aan het Nederlandsch Gouvernement te onderwerpen, en de vernietiging van Uw Rijk voortekomen.

Gij weet dat *Boni* heeft moeten bukken voor de wapenen van het Gouvernement.

Gisteren heb ik met een gedeelte mijner magt alle Uwe buitenwerken vermeesterd, waarbij een 60 a 70 tal der Uwen gesneuveld zijn, en de orders zijn thans gegeven, om alle Uwe uitgangen te bezetten, terwijl ik mij als Generaal en Opperbevelhebber aanbiede, Uwen bemiddelaar bij Heeren Kommissarissen te *Makasser* te zijn.

Indien gij echter dit laatste aanbod van de hand wijst, stelle ik U verantwoordelijk voor God en Uwen Profeet, over het bloed dat er gestort zal worden, want *Soupa* zal ik veroveren en vernietigen, al zoude ik onder Uwe wallen moeten doorgraven.

Ik wacht Uw antwoord binnen 24 uren.

Geschreven voor *Soupa*, den 26sten juli 1825.

Voor kopij conform.

De kapitein Adjudant, waarnemend Chef van den Staf bij de Celebesche Expeditie.

(was get.) KOELMAN.

Gedrukt te BATAVIA, ter Algemeene LANDS DRUKKERIJ.

Bataviaasch Advertentie-blad.

No. 30. *Zaturdag den 23sten Juli* 1825.

Bij advertentie van den 8sten october 1824, geplaatst in het no. 42, der Bataviasche courant van dat jaar, werd de uitgave aangekondigd van het *Nederduitsch en Maleisch* woordenboek, onder toestemming en begunstiging van de Hooge Regering, vervaardigd door *P. P. Roorda van Eijsinga*, ambtenaar bij het departement van Inlandsche zaken.

Thans mede ter lands drukkerij, van de pers gekomen zijnde het *Maleisch en Nederduitsch* woordenboek van denzelfden schrijver, wordt daarvan bij deze aan het publiek kennis gegeven.

Door dit woordenboek, het welk tot dus verre aan de beoefenaars der Maleische taal, en liefhebbers der Maleische letterkunde ontbrak, om de werken in gemelde taal geschreven te kunnen verstaan, is als nu in deze voorname behoefte voorzien, en daar de schrijver geene moeite heeft gespaard om aan hetzelve de meest mogelijke volkomenheid te geven, waarvan ook de uitvoering zoodanige blijken draagt, dat dezelve de bijzondere tevredenheid der Hooge Regering heeft mogen verwerven, mag men vertrouwen dat dit werk geen minder gunstig onthaal dan het vorige zal genieten.

De bijzondere aftrek van het laatstgemelde, aanleiding hebbende gegeven om den prijs, welke bij bovengemelde advertentie op *f* 10, was aangekondigd, tot op *f* 6, te verminderen, is ook het nieuw *Maleisch en Nederduitsch*, woordenboek van nu af aan, voor denzelfden prijs, te *Batavia*, ter lands drukkerij, en verder op de kantoren der onderscheidene Gouverneurs en Residenten, verkrijgbaar gesteld.

De algemeene secretaris,

BOUSQUET.

Batavia, den 12den juli 1825.

NEDERLANDSCH-INDISCHE ACHTERSTAND.

De Kommissie voor de likwidatie van den Nederlandsch-Indischen Achterstand, bij resolutie der Hooge Regering, geautoriseerd zijnde *om de in 1808 en 1809, op Banda en Ternate gecreëerde papieren-munt, voor zoo verre die bepaaldelijk slechts op beide deze etablissementen gangbaar is verklaard geworden, op den gewonen voet ter likwidatie op te nemen*, roept, na daartoe bekomene autorisatie, alle houders van zoodanige papieren-munt op, zich, tot bekoming van vereffening daarvan, ten spoedigste aan te melden.

Ter ordonnantie van de Kommissie voornoemd,

De VIRIEU.

Batavia, 15 juli 1825.

NEDERLANDSCH-INDISCHEN ACHTERSTAND.

Zitting der Kommissie voor de likwidatie van den Nederlandsch-Indischen achterstand, op zaturdag den 30sten juli 1825.

Ter ordonnantie van de kommissie voornoemd,

De Secretaris,

DE VIRIEU.

—De Resident van Batavia maakt bij deze bekend, dat van den 1sten augustus aanstaande, tot en met den 15den daaraanvolgende, (zon en feest dagen uitgezonderd,) de ijkmeester als gewoonlijk ten stad-huize zal vaceren, tot het ijken van in gebruik zijnde ellen, maten en gewigten; zullende het merk van dit loopend half jaar, zijn letter O, no. 2; en worden mitsdien al de daarbij belanghebbenden genoodigd, om van deze bepaling gebruik te maken, aangezien na verloop van den 15den augustus eerstkomende, geene ellen, maten of gewigten, ter ijking kunnen worden aangeboden, en het verboden is, om van dezelve ongeijkt gebruik te maken.

De Resident voornoemd,

VAN HOGENDORP.

Batavia, den 16den juli 1825.

DE RESIDENT VAN BATAVIA; huit deze bekendmakende, dat onlangs op deze reede een anker zonder stok; zwaar ongeveer 700 à 800 pond; is opgevischt, verwittigt daar bij tevens dat het zelve, voor ieder en een iegelijk; welke vermeenen mogt daarop eenige aanspraak te kunnen maken, ter bezigtiging aan 's lands equipagie werf gedeponeerd ligt; alwaar mede de reclames op hetzelve kunnen worden ingediend.

De Resident voornoemd,

VAN HOGENDORP.

Batavia, den 23sten juli 1825.

—DE RESIDENT VAN BATAVIA, maakt bij deze bekend; dat, op zaturdag den 30sten dezer aanstaande en des noods volgende zaturdagen, bij publieke vendutie, ten overstaan eener kommissie, voor het lokaal van den landraad in de Koestraat, zullen worden verkocht, de binnen den beleenings termijn in de Lombard-huizen dezer residentie onuitgelost gebleven goederen, te weten:

a. De katoenen en diergelijke goederen, welke gedurende de maanden januari, februari en maart dezes jaars, in voorschreven Lombard-huizen voor den tijd van drie maanden zijn beleend.

b. De goud, zilver en andere metaal werken, welke in voorschreven Lombard-huizen gedurende de maanden april, mei en juni 1824, op eenen beleenings tijd van een jaar zijn verpand;

En zulks naar aanleiding van art. 13 der speciale conditie, voor de pacht der Lombard-huizen, volgens hetwelk bij deze worden opgeroepen de zoodanigen, welke op het eventuel meerder rendement van de aldus te verkoopen goederen, dan het daarop beleende, mogten vermeenen aanspraak te kunnen maken, om zich ten dien einde aan te melden, liggende de lijsten der alzoo te verkoopen goederen ter visie ten policie kantore in de stad.

De Resident voornoemd,

VAN HOGENDORP.

Batavia, den 23sten juli 1825.

—Naar aanleiding van het besluit van Zijne Excellentie den Heer Gouverneur Generaal, de dato 21 dezer no. 7, maakt de ondergeteekende bekend, dat op woensdag den 27sten dezer, des morgens te 10 ure, aan het lokaal van den Landraad der stad en voorsteden van Batavia, in de Koestraat, op nieuw en voor het nog overig gedeelte van het loopend dienstjaar, ingaande met den 1sten augustus, aan den meestbiedenden publiek zal worden verkocht, het *middel van het hoofdgeld der Chinezen* alhier, en zulks op dezelfde voorwaarden, als welke bij gelegenheid der algemeene verpachting der middelen, voor het jaar 1825, aan het publiek zijn bekend gemaakt, en ten dage der verpachting nader zullen worden afgelezen.

De Resident van Batavia.

VAN HOGENDORP,

Batavia, den 23sten juli 1825.

VASTGESTELDE PRIJZEN van het Brood en Varkens-vleesch te BATAVIA.

Tarwen brood de 14 oncen.	*f*	— 7st.	2d.
Varkens-vleesch het katje	-	— 8:—	
Ossen-vleesch het pond	-	— 6:—	

De Resident,

VAN HOGENDORP.

MARKTPRIJZEN der ondervolgende Waren te Batavia,

Klapper-olie per takk. of 33 bott.	*f*	14:—:—
Katjang-olie dito dito	*f* 9 à -	10:—:—
Rijst per koijang	*f* 110 à -	125:—:—
Idem per gantang	-	—:15:—
Brandhout de vad. van 18 vt. op 6	-	16:—:—

VASTGESTELDE PRIJZEN TE SAMARANG.

Tarwen brood van 20 lood	*f*	— 7st. 2d.
Varkens-vleesch het pond	-	— 8:—
Rundvleesch het pond	-	— 5:—

De Resident,

H. J. DOMIS.

MARKTPRIJZEN

Een koijang rijst	*f*	72:—:—
Een gantang rijst van 13¾ pd.	-	—11:—
Een takk. klapper-olie van 33 b.	-	17: 18:—
Een dito katjang-olie	-	11:—:—
Een vadem brandhout van 18 voet lang, en 6 voet hoog	-	10:—:—

VASTGESTELDE PRIJZEN TE SOERABAIJA.

Tarwen brood de 14 oncen Amsterdamsch gewigt	*f*	—: 10:—
Varkens-vleesch het pond	-	—: 8:—
Rund-vleesch het pond	-	—: 4:—

De Resident,

BESIER.

MARKTPRIJZEN

Klapper-olie de pik. van 125 pd.	*f*	22:—:—
Katjang-olie dito dito 125 do.	-	22:—:—
Dempel-olie dito dito 125 do.	-	28:—:—
Rijst per koijang van 30 pikels of 3750 pond	*f* 87, 90 à -	95:—:—
Idem per pikra of 5 katjes	-	— 6:—
Brandhout de vadem van 18 voet breed, 6 voet hoog en 15 a 16 duim lang	-	10:—:—

VENDU DEPARTEMENT.

Op maandag den 25sten juli 1825.

VOOR het negotie-huis van de wed. *Schaider*, thans mevrouw *Durand*, in de buiten nieuwpoort-straat, van wagens, paarden, huismeubelen en diverse negotie-goederen, enz.

Alsmede eene slavin, genaamd *Mientiek*, van Padang.

Op dingsdag den 26sten juli 1825.

VOOR het sterfhuis van wijlen den Wel Edel Gestr. Heer *P. H. Esser*, op Kramat, van rijtuigen, paarden, fraaije huismeubelen, lijf-eigenen, fraaije zilverwerken, porceleinen, glaswerken, enz. Alles daags te voren te zien.

Op Woensdag den 27sten juli 1825.

In het Lokaal der Beurs, voor rekening van diverse kooplieden, van velerhande soorten van negotie-goederen enz.

Op donderdag den 28sten juli 1825.

VOOR het sterfhuis van wijlen Pastoor *Wedding*, op Rijswijk, van eenige meubelaire goederen, phijsische instrumenten, gouden en zilveren medailles, eene fraaije verzameling van boeken, volgens rond te zenden catalogus, enz.

En precies te 11 ure:

De volgende vastigheden:

Zeker erf, bebouwd met een steenen huis, kombuis, dispens, paarden-stal en wagenhuis, en gelegen zuidwaarts buiten deze stad in het westerveld het 4 deel van het blok M, sub no. 403.

VOOR rekening van mejuffr. *E. van Leeuwen*, weduwe *Borel.*

No. 1. Zeker restant erf, bebouwd met een groot woonhuis, achter gallerij, logeer kamer, billiard zaal, slaven vertrekken, kombuis, dispens, wagenhuis en paarden-stalling enz. alle van steenen met pannen gedekt, staande en gelegen even buiten de nieuwpoort-straat, in het oosterveld het 32 deel van het blok L, sub no. 42 en 43, bij de verponding geregistreerd onder no. 3958.

No. 2. Zeker erf, zijnde een gedeelte uit eene meerdere partij, bebouwd met een steenen pedakt met pannen gedekt, staande en gelegen even buiten de nieuwpoort-straat in het oosterveld het 32 deel van het blok L, sub no. 47, bij de verponding doorloopende en geregistreerd in zijn geheel onder no. 3953.

No. 3. Zeker erf, zijnde een gedeelte uit eene meerdere partij, bebouwd

met een steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen even buiten de nieuwpoort-straat in het oosterveld het 52 deel van het blok L, sub no. 46, bij de verponding geregistreerd in zijn geheel onder no. 3958.

No. 4. Zeker erf, zijnde een gedeelte uit eene meerdere partij, bebouwd met steenen pedak met pannen gedekt staande en gelegen even buiten de nieuwpoort-straat in het oosterveld het 52 deel van het blok L, sub no. 45, bij de verponding geregistreerd in zijn geheel onder no. 3958.

No. 5. Zeker erf, zijnde een gedeelte uit eene meerdere partij, bebouwd met een steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen even buiten de nieuwpoort-straat in het oosterveld het 52 deel van het blok L, sub no. 44, bij de verponding geregistreerd in zijn geheel onder no. 3958.

No. 6. Zeker erf, zijnde een gedeelte uit eene meerdere partij, bebouwd met een steenen pedak met planken gedekt, staande en gelegen even buiten de nieuwpoort-straat in het oosterveld het 52 deel van het blok L, sub no. 41, bij de verponding geregistreerd in zijn geheel onder no. 3958.

Op vrijdag den 29sten juli 1825.

VOOR de woning van den eersten bode van de weeskamer te Batavia, *T. Alexanders*, op de Voorrei, ten overstaan eener kommissie uit gemelde kamer, voor rekening van diverse boedels, van huismeubelen, kleederen, goud en zilver werken, wagens, benevens slaven toebehoorende aan den boedel van wijlen *W. C. Lentz*.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

PUBLIEKE verkooping te Buitenzorg, zaturdag den 23sten dezer, voor het logement, van japansche goederen, bengaalsche en andere chitsen en kleedjes, roskammen, borstels, kruidhoorns, verrekijkers, meubelbeslag, wit en ander linnen, lakens, engelsche zadels, boeken, en wat verder zal worden voorgebragt.

Buitenzorg, 13 juli 1825.

—BIJ *Joh. Versteegh*, is bij partij te koop, 1ste soort roode-, rhijnsche-, port- en bergerac-wijnen, *van Suermondt*, jenever, bier, mineraal water, ansjovis, havanna cigaren, meel, waschkaarsen, speelkaarten, chitsen, hemden, blaauw en zwart laken, wit koord en band, flanel, epauletten, horloges, meubels, loodwit, verfwaren, touwwerk, ankers, vuursteenen, ruw koraal, boeken, zeildoek.

Voorrei, den 16den juli 1825.

—EENE partij super-fijne zwarte lakens, catonnetten, sarongs, modes, glaswerk, speel-kaarten, eau de cologne veritable, eau acidulée gazeuse, voor de gezondheid, enz. enz., bij *R. van Goldtsnoven* en *Co.*

Op den 3den augustus 1825.

ZAL door vendumeesteren, ten overstaan van eene kommissie uit den raad van justitie te Batavia, ter plaatse alwaar te dien dage vendutie zal worden gehouden, worden verkocht de volgende vastigheden, als:

No. 1. Zeker stuk tuin land, bebouwd met met een makassersch huis, en een kombuis en paarden stal, alle van bamboezen met adappen gedekt, staande en gelegen omtrent een en een half uur gaans, buiten deze stad, in het oosterveld het blok H, sub no. 11, bij de verponding doorloopende onder no. 6103.

No. 2. Zeker stuk tuin land, gelegen omtrent vier uren gaans zuidwaarts buiten deze stad even boven den post Meester Cornelis in het westerveld het 31ste deel van het blok L, sub no. 124, bij de verponding doorloopende onder no. 6149.

Voorts, zoo als de gedachte vastigheden ter plaatse voorschreven gelegen, en toebehoorende zijn aan *L. J. Hendriksz*. Indien er dus iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op de voorschreven vastigheden zouden willen pretenderen, en zich opponeren tegen de voorschreven executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekende bekend.

Die gading heeft om voorschreven vastigheden te koopen, die kome ten dage, ure en plaatse voorschreven, aanhooren de conditien en doe zijn profijt.

Aldus gedaan en gepubliceerd, na voorgaande klok slag, van de puije van het raad-huis te Batavia, op den 14den juli 1825.

De fungerend deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd

J. R. DIRKS.

—TE KOOP. 1°. eene familie slaven, bestaande uit *Statira*, oud 45 jaren, bekwame kokkin, met hare kinderen, met name *Semira*, oud 19 jaren, fijne naaister, *Vrijdag*, oud 22 jaren, huisjongen en lampopsteker, *Caesar*, oud 20 jaren, bekwame huisjongen en gebakmaker, en

2°. Eene meid genaamd *Saira*, fijne naaister, oud 25 jaren. Adres ter lands drukkerij.

—*FOR SALE, Bills on England and Calcutta, apply to* Thompson, Whiteman & Co.

15th July 1825.

—TE KOOP, drie stukken bouwland, staande op Konings-plein, naast het hospitaal; alsmede een huis op den weg van Tanabang, thans door den heer *I. T. Ricketts* bewoond, te bevragen bij *Addison* en *Co.*

—BIJ *J. F. Arnold*, zijn pas aangebragt per de GEZUSTERS, vele soorten garen en zijden kanten, gladde en geborduurde zijden en garen tulles, blonden, festons, linten, voiles, shawls, krip, tricots, homseeds, witte gordijn franjes, gladde en geborduurde gazen, dito neteldoeken, jaconets en kambrics, witte en gekleurde dassen, chitsen, tafelgoed, linnens en andere goederen meer.

—TE KOOP. Het geheele land van de weduwe *Wijszinsky*, nabij Tanabang, waarop drie huizen en gebouwen van bamboes en stap bestaan en verhuurd worden, te bevragen bij *K. Heijnis*.

—IN den loop dezer maand juli, de dag en plaats nader te bepalen, zullen, per publieke veiling, verkocht worden, de volgende twee vastigheden van *F. Michiels* als:

No. 1. Zeker erf bebouwd met een groot steenen huis, slaven woningen paarden stal en twee wagen huizen, alle met pannen gedekt, staande en gelegen, even buiten deze stads nieuw-poort, in het oosterveld het 35ste deel van het blok L, sub no. 6, 56 en 57, bij de verponding doorloopende no. 1252.

No. 2. Zeker erf bebouwd met een steenen woonhuis enz., staande en gelegen even buiten de voormalige stads poort-Rotterdam, in het oosterveld, het 18 deel van het blok L, sub no. 90, bij de verponding doorloopende no. 554.

—MET de laatst aangekomene schepen zijn aangebragt, Westphaalsche hammen, Leijdsche- en Goudsche kazen, Hamburger gerookte ribben, pater- en bilstukken, saucijs de boulogne, haring, gezouten paling, zuurkool, bloemkool, roipens, keukenzuren, vruchten op brandewijn, waaronder morellen; rozijnen, korenten, amandelen, koek, banket en suikerwerk, konnturen en gelijën; tuinboonen, doperwten, gedroogde vruchten en roggebrood, portwijn, st. julien, chateau margau, rhijnwijn, seltzer, fachinger en geilnauer water, hamburger bier, hagel in soorten, hollandsche tabak, cigaren, proppen, schilderijen met fraaije lijsten, brillant gestikte dames en heeren zadels compleet, enz.

WATTENDORFF, HIPP EN ZIMMERMAN.

—BIJ de ondergeteekenden zijn verkrijgbaar de volgende goederen, aangebragt per de AURORA, kapt: *Nanning*, van Rotterdam, als: versche delftsche boter, in vaatjes van 10 pond; puike westphaalsche hammen; pekelworst; rolpens; ossentongen; saucijs de bologne; hamburger cigaren; fijne likeuren in soorten; fraaije lakwerken; porcelein en glaswerk; gemaakte mans kleederen en dito hoeden, benevens eene partij saffraan.

VAN DASTEN, en Co.

—ENGELSCH wagenpleet.

—*ENGLISH carriage beading.*

VAN DASTEN, en Co.

—BIJ *Ferwerda, en Co.* zijn met het schip GEZUSTERS kapt. *Lutjens*, van Amsterdam pas aangebragt en te bekomen een aller prachtigst dames garnituur, waarin 160 diamanten, dito fraai gezette diamanten ringen, oorringen, doekspelden, kruisen en vestknoopjes; zilveren theeservicen, beschuittrommeltjes, presenteer bladjes, lepels en vorken, kandelaars, olie en azijn stelletjes, cigaarpijpjes enz. fraaije porcelein, kristal en glaswerken, mans en kinderhoeden, dito schoenen en laarzen; diverse soorten van fijne brabandsche lakens en rood casemier, gekeperd flanel van 1½ el. breed en fijn holl^ds. linnen; dames hoeden, mutsen, schoenen en laarsies, dito, dito, voor kinderen; koperen, gebronsde en fraaije verlakte astrale lampen en lampglazen; diverse soorten van spiegels en schilderijen, toilet spiegels, dames werkdoosjes, mahonie houten likeurkelders, thee kistjes en lepeldoosjes, allerlei soorten van schuijerwerk, zweepen, en roskammen; diverse likeuren, vruchten op brandewijn en bessengelei; keukenzuren, gedroogde appelen, peeren tuinvruchten en tuinzaden; zeeuwsche chocolade, koek, banket en suikerwerk, beste hammen, ossetongen, saucijs de bologne, rookvleesch enz. alsmede in Holland geprepareerde roode wijn op vaten van superieure kwaliteit, tegen den vastgestelden prijs van f 120 pr. oxhoofd.

Batavia, den 22sten juli 1825.

—BIJ de ondergeteekenden zijn facturen gewijze te bekomen de ondervolgende goederen aangebragt met het schip AURORA, kapitein *H. G. Nanning*, van Rotterdam, als: boter, kaas, hammen, rookvleesch, ossenribben, paterstukken, ossetongen, saucijsen en pekel worst, rolpens, bloemkool, mootzalm, paling, koek en banket, mosterd, bitter, keukenzuren, vruchten op brandewijn, grutterswaren, ansjovis, bessensap, frambozen azijn, geleijen, gedroogde vruchten, suikerwerk, lengvisch, tuinboontjes, jenever, beste roode wijn, mineraalwater, azijn op fust, loodwit, lijn olie, touwwerk, enz.

VAN DE LAAR en VAN LEEUWEN.

—MET diverse schepen hebben de ondergeteekenden ontvangen, extra fijne nederlandsche zwarte, blaauwe, roode, en andere lakens, zeer fraai casemier, gemaakte rokken en vesten, wollen dekens, diverse soorten van katoenen lijnwaten, voorts is bij dezelven nog voorhanden, verschillende soorten van roode en andere wijnen, jenever, likeuren, zuren, glazen ruiten, spaansch groen, zadels, tuigen, engelsche katoenen lijnwaten, zweedsch koper in bladen, dito spijkers, glaswerken in soorten, marroquin leder, flanel, kantoor boeken, meubelbeslag &a. &a.

BROUWER, NOLTHENIUS, en Co.

Batavia, 21 juli 1825.

—BIJ den ondergeteekenden zijn te bekomen de navolgende goederen, aangebragt per het schip DE GEZUSTERS, kapt. *Lutjens*, als: fraaije vergulde, gebronsde en verlakte astrale lampen, porcelein en glaswerken, vergulde gordijn knoppen, zweepen en karwatsen, bloemen, linten, en schoenen enz.

J. VAN DIJK.

—Bij den ondergeteekenden zijn per het schip GEZUSTERS, kapitein *De Bos Lutjens*, aangebragt: extra fijne lakens, kasimieren en flanellen, kristallen en andere pendules, fraaije plateaux met dies vergulde ornamenten, brilliante geslepene kristalwerken, waaronder een compleet dessert-servies, spiegels, goud- en zilverwerken en diverse galanteriën, fijne likeuren en wijnen, diverse provisien, koek, banket, en andere goederen meer.

G. VAN HARPEN.

Batavia, den 21sten juli 1825.

—TE KOOP het landgoed Soetendaal, dan wel genaamd Djilambar, benevens het huis en erve in de buiten nieuwpoort-straat, toebehoorende aan, en te bevragen bij den eigenaar, den heer *Coop à Groen*.

—SLA olie, marocco leder, appeldrank jes, zeep, bengaalsche tafellakens en servetten, zijden koussen, kruidhoorns, hagel tassen, fijn buskruid, arrow root, magnesia, lavender, confituren, spermacetie kaarsen, port wijn, hodgsons ale, madera en brandewijn, jenever, enz. alsmede een bus geweer, en een Palembangsche sabel, bij

LIVETT en GONSALVES.

—VERSCHE boter te koop bij *A. Michiels*, op Jakkatra, tegen 2 gulden het pond.

HUWELIJKEN.

Getrouwd,

DAVID PINKEDING, *eerste luitenant der artillerie.*

met

CATHARINA SIGNON.

Soerabaija, 3 juli 1825.

Getrouwd.
J. M. GONSALVES,
met
JOHANNA BENOIS PIERRUCCI.
Samarang 10 juli 1825.

GEBOORTEN.

HEDEN verloste van een zoon, de wed. *H. Okhuisen* geboren *Senn van Basel.*
Batavia, 17 juli 1825.

STERFGEVALLEN.

OP heden overleed op Weltevrede, de weled. geboren vrouwe *Johanna Maria Senn van Basel*, geboren *Wieringa*, echtgenoot van den luitenant kolonel *Senn van Basel.*
Weltevrede, den 11den juli 1825.

—HET behaagde de alwijze Voorzienigheid heden morgen, circa twee ure, op het onverwachts, uit mijne liefde armen weg te rukken mijne tedergeliefde echtgenoot *Cornelia Elisabeth Welsh*, in den jeugdigen ouderdom van nog geen dertig jaren, toen zij op het punt stond van te verlossen. Onbeschrijfelijk is de smart en onherstelbaar het verlies, het welk ik hierdoor lijde; en het is alleen het vertrouwen op de wijsheid en goedheid des Hemelschen Vaders, het welk in staat is mijne smart te leenigen en mij te troosten met de gedachte, dat zijne liefde haar kort en moeitevol leven met de eeuwige zaligheid heeft verwisseld.
JOHANNIS AKERSLOOT.
Batavia, den 11den juli 1825.

—HEDEN overleed na eene kortstondige ziekte van slechts 7 dagen, de weledelgestrenge heer Mr. *C. H. Esser*, Ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, prokureur generaal en advokaat fiskaal voor de land- en zeemagt in Nederlandsch Indie, mij met negen nog jeugdige kinderen droevig nalatende.
M. ARDESCH,
wed. *Esser.*
Kramat, den 12den juli 1825.

—HEDEN overleed, aan de gevolgen der Bataviasche koorts, ten huize van den ondergeteekenden, de jongste zoon van den kapitein luitenant ter zee *Heye, Hendrik*, oud circa acht jaren.
A. A. VINJU.
Batavia, 14 juli 1825.

—HEDEN overleed ten mijnen huize, onze geliefde broeder en behuwd broeder *H. A. van den Broeck*, gepensioneerd Resident van Krawang.
J. T. LIEZART.
H. LIEZART,
geb. *van den Broeck.*
Rijswijk, den 19den juli 1825.

NAGELATEN BOEDELS.

DE insolvente boedels van wijlen *J. Holbrook* en *J. C. von Wickerman*, zoomede de gemeenschappelijke boedel van wijlen *J. C. von Wickerman* en deszelfs gesepareerde huisvrouw *J. S. Frets*, ingevolge autorisatie van den raad van justitie alhier, aan de desolate boedelkamer overgegeven zijnde, zoo wordt, op grond van art. 9 van het provisioneel reglement, elk en een iegelijk, die aan dezelven iets verschuldigd is, dan wel van dezelven iets te vorderen heeft, verzocht, om daarvan opgave te doen, binnen den tijd van zes weken.
Op last van de desolate boedelk.
De secretaris,
ARRIENS.
Soerabaija, den 30sten juni 1825.

—DE weeskamer te Soerabaija, roept bij deze elk en een iegelijk op, die iets te vorderen heeft van, dan wel verschuldigd is aan de boedels van wijlen *N. Ruiters* en *J. Moranie*, om daarvan aangifte of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden, gerekend van heden.
Namens de weeskamer
De secretaris,
ARRIENS.
Soerabaija, 3 juli 1825.

—DE weeskamer te Soerabaija, roept bij deze elk en een iegelijk op, die iets te vorderen heeft van, dan wel verschuldigd is aan den boedel van wijlen *Ferdinand de Chasiole de Campis*, om daarvan aangifte of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden.
Namens de weeskamer voornd.
De secretaris,
ARRIENS.
Soerabaija, den 7den juli 1825.

—Alle degenen, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen *Gouw Pauwko*, alsmede degenen, voor wien hij zich als borg mogt hebben geinterponeerd, worden verzocht, daarvan opgave of betaling te doen aan den ondergeteekenden executeur, en zich van andere borgen te voorzien, binnen den tijd van drie weken.
GOUW BOENSIEN.
Batavia, den 11den juli 1825.

—DE WEESKAMER TE BATAVIA verzoekt elk en een iegelijk die iets te vorderen heeft van, dan wel verschuldigd is aan de boedels van wijlen *Antoine Schrikker, C. Rijs, Jeronimus Letijveld en Pieter Goederie*, daar van aangifte of betaling te doen.
De secretaris,
FOCQUIN.
Batavia, den 16den juli 1825.

—DE WEESKAMER TE BATAVIA verwittigt de belanghebbenden, dat de door haar goedgekeurde schulden ten laste der boedels van wijlen *J. Daubij, J. J. Cambier, P. C. Senn van Basel* en *J. H. Johnson*, zullen betaald worden. Op last van dezelve,
De secretaris,
FOCQUIN.
Batavia, den 16den juli 1825.

—ALLE degenen die iets te vorderen hebben van, dan wel verschuldigd zijn aan de boedels van de Chinezen *Lim Teknio, Gouw Soenko, Touw Sektien, Lauw Siangko, Tjiam Hongnio*, en de Inlanders *Anachoda Maalay, Njeij Miena* en *Saiet Abdul Manan*, gelieven daarvan aangifte of betaling te doen aan het kollegie van boedelmeesteren, uiterlijk voor ultimo augustus eerstkomende.
De secretaris bij het koll. voornoemd,
L. STEITZ.
Batavia, den 21sten juli 1825.

—ALLEN die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel van den te Porwo Gondo onder Japara, ab intestato overleden chinees *Lim Kimsech*, worden verzocht, hier van opgaven te doen binnen den tijd van twee maanden aan
De agenten der Samarangsche boedelkamer te Japara.
H. MULDER,
J. A. KAHLE.

POST-KANTOREN.

BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het post-kantoor te Batavia, paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar schip kapitein
Amsterdam, *Ned. schip Betsij en Carolina*, Schroder.
Antwerpen, *dito dito De Jonge Anthonij*, T. Azon Jacometti.
Canton, *dito dito Wilhelmina*, W. Verloop.
Rotterdam, *Eng. schip Admiral Cockburn*, Cooling.
Nederland, *dito dito Hoogley*, Reede.
Idem, *Amerik. schip Ea*, Clark.
Idem, *dito dito Potomac*, Norris.
Idem, *dito dito Atlantic*, S. Sunft.
Salem, *dito schip Eliza*, Beckford.
Sinkapoer, *Eng. schip Hugh Crawford*, W. Langdon.
Macao, *Portug. schip Aurora*, V. F. Baptista.
Kiangmoei, *Chinesche jonk Hokgoan*, Tjia Beanhoeij.
Idem, *dito dito Hoksoen*, Oeij Kiauwkio.
Tjienliem, *dito dito Poseeng*, Lauw Kienkauw.
Idem, *dito dito Goantjong*, Lo Kielo.
Benkoelen, *Ned. wankang Liang Thij*, Tjang Kepeng.
Cochin China, *wankang Bingba*, O. Boenque.
Siam, *Siamsche wankang Kim Ingout*, Gouw Boeko.

Het paket brieven voor Nederland, met kapitein *T. Azon Jacometti*, voerende het schip DE JONGE ANTHONIJ, zal op zaturdag den 23sten dezer, vóór twaalf ure, worden gesloten.
Batavia, den 21sten juli 1825.
De postmeester,
P. A. BIK.

SAMARANG.

Wordt bij deze aan het publiek bekend gemaakt, dat aan het post-kantoor te Samarang, paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden naar:

naar schip kapitein
Palembang, *Arab. schoener Harrits*, Intje Achmat.
Padang, *Maleische paduakan*, Oewa Tondro.
Benkoelen, *Boeginesche paduakan, Tjarima*, Wah Bosso.
Trenganoe, *Chinesche toop Sie Soelie*, Tan Kiem.
Idem, *dito toop Kim Wansoen*, Tingsing.
Pontianak, *Boeginesche pantjallang*, Ana Koda Senampe.
Pontianak en Riouw, *Maleische brik Zeehond*, Intje Man.
Trenganoe, *dito toop*, Poea-Baso-Sora.
Pontianak, *dito paduakan*, Ana-Koda Rate.
Riouw, *Chinesche toop*, Kou Toch.
Idem, *dito toop*, Ouw Oetko.
Padang, *Maleische paduakang*, Hadjie Mochamat.
Riouw, *Chinesche sloep Haphin*, Ong Tjiemin.
Muntok en Riouw, *dito brik Kingliong*, Siauw Tjinliong.
Pontianak, *Maleische toop*, Hadjie Abdul Raija.
Riouw, *Chinesche toop Djie Siewan*, Ong Pingkie.

Brieven of paketten kunnen ter verzending met bovengemelde vaartuigen, aan het post-kantoor bezorgd worden.
Samarang, den 15den juli 1825.
De postmeester,
H. W. GEZELSCHAP.

VERTREKKENDE SCHEPEN.

VRACHT EN PASSAGE NAAR CANTON IN CHINA, met het Nederlandsch fregat-schip WILHELMINA, kapitein *W. Verloop*, adres bij *van de Laar* en *van Leeuwen.*
den 14den juli 1825.

—*FOR London direct, to sail in all this month. The fine fast English ship* HOOGHLY, *Captain* Reves, *has superior accommodation for Passengers, and carries an expressed surgeon, application to be made to* Messrs. Paton, Morgan & Co.
Batavia, July 13th, 1825.

VERTREKKENDE PERSONEN.

DE heer *du Cloux* vertrekt naar Samarang, heeft tot gemagtigden aangesteld den heer *P. H. Reijnst*, op Molenvliet.

—CERTON en familie vertrekken naar Nederland met verlof.
Batavia, 10 juli 1825

—D. L. BAUMGARDT maakt bij deze zijn vertrek naar de West-kust van Borneo, bekend.

—B. KRUIJT Mz. vertrekt naar China, en heeft tot zijne generale gemagtigden aangesteld de heeren *Van de Laar en van Leeuwen, en van Dasten en Co.*
Batavia, 14 juli 1825.

—P. F. SYTHOFF vertrekt naar Makasser en heeft tot gemagtigden verzocht en aangesteld, heeren *J. G. Coorengel*, en *B. W. van Straten.*
Batavia, 15 juli 1825.

—BAREND VAN TIENEN, zoo spoedig mogelijk naar Europa willende vertrekken, geeft hiervan kennis; met verzoek, aan zijne debiteuren en crediteuren, om met hem voor ultimo augustus te likwideren.

—*J. C. Brauckman*, sergeant kleermaker van het 5de regiment artillerie, vertrekt naar Soerabaija, en heeft tot deszelfs gemagtigden aangesteld den luitenant kolonel *Richemont* en den 2den luitenant kwartiermeester *Gerhardt.*

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

DE vendumeester te Cheribon, maakt mits deze aan de belanghebbenden bekend, dat dezelve kunnen ontvangen de hun competerende gelden, proflluerende uit gehoudene vendutien in den jare 1821.
De weduwe *Ekenboom. f* 136:16: 3.
Kapitein *Palmer.* . . - 181: 3:—.
De vendumeester voornd.
BUIJSKES.
Cheribon, den 9den juli 1825.

—IEMAND in het bezit zijnde van het Nederduitsch taalkundig woordenboek, door *P. Weiland*, in elf deelen, den wel deszelfs handwoordenboek, en genegen zijnde dezelve tegens een' billijken prijs aftestaan, gelieve zich te adresseren ter Lands Drukkerij.

—LIJK- en rouw-wagens te huur, bij de wed. *Ketelaar.*

—DE notaris *G. J. van Zon*, houdt zijn kantoor aan de groote rivier, ten huize van de weduwe *Haarmans*

—TE HUUR, een huis op Konings-plein te bevragen bij mevrouw de weduwe, *Motman.*

—BAREND VAN TIENEN presenteert te huur het land Kajo Poetie, met of zonder inventaris; te bevragen bij *L. Heukevlugt.*

—BENOODIGD. Iemand, met het loopend werk in een handel-huis bekend zijnde, als ook van een fatsoendelijk gedrag, adressere zich ten kantore van.
TRAIL, en Co.

Gedrukt te BATAVIA, ter Algemeene LANDS DRUKKERIJ.